| | |
|---|---|
| Súd: | Krajský súd Bratislava |
| Spisová značka: | 2Co/12/2012 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 1210224962 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20. 06. 2012 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Darina Kriváňová |
| ECLI: | ECLI:SK:KSBA:2012:1210224962.1 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu: JUDr. Ayše Pružinec Erenová a JUDr. Mária Hajdínová v právnej veci navrhovateľa: Y. Y.Í., X. X. XX, X., zast. Jaroslavou Cvešperovou, bytom Belinského 16, Bratislava, proti odporcovi: C. X. N., J.C. D.. X, X., o náhradu škody 5.197,68 eur, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č.k. 42C 37/2011-47 zo dňa 27.06.2011, takto

**r o z h o d o l :**

Odvolací súd n e p r i p ú š ť a , aby do konania na strane odporcu ako odporca v 2. rade vstúpilo T. U. U..

Odvolací súd n e p r i p ú š ť a zmenu návrhu tak, že odporca v 2. rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi 5.197,68 eur s príslušenstvom a nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne s odporcom v 1. rade.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

**o d ô v o d n e n i e :**

Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 27.06.2011 nepripustil zmenu návrhu v časti príslušenstva a rozšírenie návrhu o zaplatenie 14.000,- eur, návrh na začatie konania o zaplatenie 5.197,68 eur zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak na základe podaného návrhu navrhovateľa, ktorým žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 5.197,68 eur titulom náhrady škody, ktorá bola spôsobená nezodpovedným prístupom sudcov Okresného súdu Bratislava II a prieťahmi v konaní vo veci sp. zn. 13C 251/1991 a sp. zn. E 212/2003 a preto suma 5.197,68 eur predstavuje priznanú náhradu mzdy rozsudkom Okresného súdu Bratislava II vo veci neplatného okamžitého skončenia pracovného pomeru vo veci sp. zn. 13C 215/1991. V dôsledku prieťahov v konaní, ktoré trvalo 15 rokov a následne i napriek tomu, že bol podaný návrh na vykonanie exekúcie na Okresnom súde Bratislava II, dňa 04.12.2002 sp. zn. E 212/2003, o tomto návrhu bolo až v auguste 2006 rozhodnuté tak, že konanie bolo zastavené z dôvodu zániku povinného. Navrhovateľ na pojednávaní dňa 27.06.2011 žiadal upraviť návrh a to v časti príslušenstva úrokov z omeškania a úroky žiadal priznať vo výške dvojnásobku diskontnej sadzby zo sumy 2.497,80 eur od 12.02.2003 a zo sumy 2.699,80 eur od 15.08.2003. Na pojednávaní navrhovateľ žiadal rozšíriť návrh o sumu 14.000,- eur a to titulom nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,- eur, keď nebol v súvislosti s prieťahmi v konaní odškodnený ústavným súdom a z titulu ďalších 7.000,- eur vzhľadom na to, že sa nemôže domôcť vymoženia súdom priznanej náhrady škody od roku 2006. Súd prvého stupňa právne vec posúdil ako nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 13C 251/1991 a sp. zn. E 212/2003 s poukazom na ustanovenie § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a § 1

zákona 58/1969 Zb.. V odôvodnení rozhodnutia súd poukázal na to, že z príslušných ustanovení zákona jednoznačne vyplýva, že subjektom zodpovednosti a pasívne legitimovaným v spore o náhradu škody, z titulu nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu je štát, v danom prípade SR. Pokiaľ navrhovateľ v konaní žaloval Okresný súd Bratislava II, tento nie je pasívne legitimovaný v spore o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom v zmysle uvedeného zákona. Je možné konštatovať, že ide o orgán verejnej moci a to štátny orgán, ktorý vykonáva verejnú moc, avšak nenesie zodpovednosť vo svojom mene a na svoj účet za prípadný vznik škody i nesprávny úradný postup, nakoľko túto zodpovednosť nesie Š. H. O. U.. Z dôvodu, že navrhovateľ neoznačil správne účastníka konania na strane odporcu súd návrh zamietol s tým, že ide o nedostatok pasívnej legitimácie označeného účastníka konania. Z dôvodu zásady hospodárnosti konania súd nepripustil rozšírenie návrhu proti odporcovi v 2. rade o 14.000,- eur a rovnako nepripustil úhradu žalobného petitu vo vzťahu k úrokom z omeškania, rozšírenie žalobného petitu o priznanie nemajetkovej ujmy s poukazom na ustanovenie § 95 O.s.p. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný nepriznal náhradu trov konania, pretože si s poukazom na ustanovenie § 151 O.s.p. žiadne neuplatnil a žiadne trovy konania mu nevznikli.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím súdu a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že v novom konaní súd pripustí zámenu účastníkov konania na strane odporcu, preskúma okolnosti vzniku zodpovednostného vzťahu odporcu, pripustí rozšírenie návrhu o uplatnenie nemajetkovej ujmy a vo veci opätovne rozhodne. Namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a tým odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, konkrétne navrhovateľovi, pretože napadnuté rozhodnutie nie je v podstatnej časti zdôvodnené zhodnotením vykonaného dokazovania. Navrhovateľovi tak bola odňatá možnosť využitia ďalších procesných úkonov na zabezpečenie svojho práva. Ďalej namietal, že súd pochybil, keď žalobu zamietol len z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného a neskúmal eventuálne okolnosti vzniku zodpovednostného vzťahu, ktoré mali byť v nesprávnom úradnom postupe a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Nezaoberal sa preskúmaním zákonnosti jeho postupu a rozhodnutia.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť a napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa § 92 ods. 1 O.s.p. na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

Okruh účastníkov konania by sa v priebehu konania mal meniť iba minimálne a v nevyhnutnej miere, preto je vstup ďalšieho účastníka do konania viazaný na schválenie súdom, ktorý pri svojom rozhodovaní bude vychádzať z hľadísk hospodárnosti konania. Touto legitimáciou by mal disponovať výlučne žalobca, pretože z dispozičného princípu vyplýva, že zodpovednosť za stanovenie okruhu účastníkov sporového konania je na ňom.

Podľa § 216 ods. 1 O.s.p. ustanovenia § 92 ods. 1 a 4, § 97 a 98 pre odvolacie konanie neplatia.

Zákon vylučuje v odvolacom konaní také procesné úkony a procesné situácie, ktorých prípustnosť by znamenala porušenie zásady dvojinštačnosti občianskeho súdneho konania. K takýmto úkonom patria pristúpenie účastníka, zámena účastníka (nie zmena účastníka), vzájomná žaloba vrátane kompenzácie, ktorá sa posudzuje podľa § 98 ako vzájomná žaloba. Tieto procesné úkony by boli vylúčené aj v prípade, ak by takéto ustanovenie neexistovalo.

V danej veci navrhovateľ podaným návrhom zo dňa 20.01.2012 žiadal, aby odvolací súd pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania a aby pripustil zmenu žaloby. Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 216 ods. 1 O.s.p. nepripustil vstup do konania ďalšieho navrhovaného

účastníka ako odporcu v 2. rade, pretože mu to neumožňuje ustanovenie § 216 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ustanovenia § 92 ods. 1 O.s.p. pre odvolacie konanie neplatia. Z uvedených dôvodov preto v odvolacom konaní návrhu navrhovateľa nebolo možné vyhovieť.

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 O.s.p. súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Zmena návrhu na začatie konania (žaloby) je základným dispozičným úkonom, predmetom konania, je teda prejavom tzv. dispozičného princípu sporového konania. Dispozičný princíp sa tak podaním žaloby oslabuje, čo sa prejavuje vo viacerých ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku v dôsledku toho, že len čo sa konanie začne na súd prechádza povinnosť vec prejednať a rozhodnúť. Zmena žaloby ako základný dispozičný úkon predmetom konania je limitovaná zásadou hospodárnosti konania. Zmena žaloby nie je rýdzim dispozičným úkonom účastníka, ale viazaná na súhlas súdu, ktorý zmenu návrhu bude posudzovať vždy so zreteľom na hospodárnosť konania.

Pre úplnosť treba uviesť, že zmena návrhu nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. To, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou posudzuje súd. Ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. dáva preto navrhovateľovi možnosť zmeniť návrh len so súhlasom súdu. Súd zmenu návrhu nepripustí tiež vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu (§ 95 ods. 2 O.s.p.). V prípade nepripustenia zmeny návrhu pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu, pričom navrhovateľ môže uplatniť svoj nárok v novom konaní, resp. môže podať nový návrh. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd z uvedených dôvodov návrh na vstup do konania ďalšieho účastníka zamietol, nebolo dôvodné pripustiť navrhovanú zmenu návrhu.

V danej veci navrhovateľ podal návrh proti odporcovi Okresný súd X. N., J. D.. X, X..

Podľa § 90 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný), alebo tí ktorých zákon za účastníkov označuje.

Súd v rámci skúmania procesných podmienok skúma len otázku spôsobilosti označených subjektov byť účastníkom konania, tzv. procesnú subjektivitu a otázku procesnej spôsobilosti v konaní. Záväzné stanovenie toho, či sú účastníci konania legitimovaní aj hmotnoprávne je až otázkou meritórneho rozhodovania o návrhu. Posúdenie hmotnoprávnej vecnej legitimácie účastníkov nijako nesúvisí s procesným statusom účastníka - účastníkom bude vždy subjekt označený navrhovateľom, bez ohľadu na to, či je aj hmotnoprávne vecne legitimovaný a to so všetkými procesnými právami a povinnosťami z toho vyplývajúcimi. Procesnú zodpovednosť za označenie účastníkov návrhu vždy nesie navrhovateľ v tom zmysle, že zodpovedá za nesprávne označenie vecne nelegitimovaných účastníkov napr. tým, že bude znášať náhradu trov konania, alebo bude znášať následky vo forme uplynutia lehôt.

V zmysle ustanovenia § 90 O.s.p. okruh účastníkov konania sa zakladá procesným spôsobom a to, že žalobca je ten, kto podal na súde žalobu a žalovaný je ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil. Vzhľadom k dispozičnej zásade občianskeho súdneho konania je tak v sporovom konaní možné, aby sa iný ako za žalovaného v žalobe označený subjekt stal účastníkom konania iba na základe procesného úkonu žalobcu (návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka podľa § 92 ods. 1 O.s.p., alebo návrh na zámenu účastníkov podľa § 92 ods. 2 O.s.p.), pokiaľ nejde o prípad univerzálnej sukcesie. Účastníkom konania sa nový žalovaný stáva okamihom právoplatnosti rozhodnutia súdu o pripustení pristúpenia, či zámeny a to s hmotnoprávnymi účinkami začatia konania od podania návrhu na vykonanie tejto zámeny. Ak súd koná popri pôvodnom žalovanom s iným subjektom ako s účastníkom konania bez toho, aby do konania vstúpil uvedeným spôsobom, jedná sa spravidla o vadu konania, ktorá má vplyv na správnosť rozhodnutia.

Vecná legitimácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva, či povinnosti, ktorá je predmetom konania. Jej nedostatok je dôvodom na zamietnutie návrhu a nie na zastavenie konania. Bolo vecou navrhovateľa, aby tejto požiadavke vyplývajúcej z hmotného práva vyhovel a riadne označil odporcu, prípadne podal návrh podľa § 92 O.s.p.. O takomto návrhu je súd povinný rozhodnúť za podmienok uvedených v tomto ustanovení, avšak v priebehu konania na súde prvého stupňa navrhovateľ návrh podľa § 92 O.s.p. nepodal. Nebolo povinnosťou súdu poučiť navrhovateľa o tom, koho by mal podľa hmotného práva žalovať. Takéto poučenie by nepochybne presahovalo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania zakotvenej tak v ustanovení § 18 O.s.p., ako aj v ustanoveniach článku 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a článku 47 Ústavy SR. Podľa § 5 O.s.p. súdy poskytujú účastníkom poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. V danom prípade by ale išlo o poučenie iné, o poučenie o tzv. vecnej legitimácii, t.j. o tom kto by mal byť podľa hmotného práva účastníkom konania. V danej veci navrhovateľ označil ako odporcu Okresný súd X. N.. Pokiaľ návrh smeroval proti subjektu spôsobilému byť účastníkom súdneho konania, ktorý je zároveň subjektom odlišným od štátu, nešlo o nesprávne a nezrozumiteľné podanie, ktoré by bolo potrebné podľa § 43 a § 79 O.s.p. upraviť, alebo doplniť, pretože takáto oprava by neodstraňovala vady v označení pôvodného odporcu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne postupoval, keď prejednal vec s odporcom, ktorý bol jasne a zrozumiteľne označený a mal spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 19 O.s.p. a rozhodol o uplatnenom nároku navrhovateľa voči tomuto odporcovi tak, že vo veci náhrady škody, ktorú si navrhovateľ uplatňoval nebol označený odporca pasívne vecne legitimovaný.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému odporcovi odvolací súd nepriznal trovy odvolacieho konania s poukazom na § 151 O.s.p., pretože mu v konaní nevznikli, žiadne si neuplatnil na základe podaného návrhu v zmysle tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.